

Kalvarijos savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų
įsivertinimo ir pažangos duomenų už 2021 m. (2020–2021 m. m.)
apžvalga

Parengė

Edita Gailiūtė

Deimutė Plikšnienė

Daina Grigėnienė

Meilė Čeponienė

TURINYS

1. Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų bendrųjų statistinių duomenų apžvalga.
2. Pažangos aprašymų analizė.
3. Pedagogų kvalifikacijos tobulinimas.
4. Rekomendacijos.

Įžanga

Kasmetiniai bendrojo ugdymo mokyklų (BUM) įsivertinimo ir pažangos duomenys, pateikiami Nacionalinei švietimo agentūrai (toliau – NŠA), suteikia galimybę stebėti BUM veiklų aktualumą, jų tobulinimo kryptį, naudoti pateikiamus duomenis strategiškai planuojant bendrojo ugdymo veiklas, apibendrinant mokyklų pažangą tiek nacionaliniu, tiek regioniniu (savivaldybės) lygmeniu. Regioniniu lygmeniu analizuojant įsivertinimo ir pažangos duomenis, galima numatyti svarbiausius veiklos tobulinimo regiono švietimo prioritetus ir teikti pagalbą mokykloms juos įgyvendinant. Valstybinei 2013–2022 m. švietimo strategijai (toliau – VŠS) įgyvendinti yra numatyti įgyvendinimo ir vertinimo rodikliai: antrajam VŠS uždaviniui *Įdiegti duomenų analize ir įsivertinimu grįstą švietimo kokybės kultūrą, užtikrinančią savivaldos, socialinės partnerystės ir vadovų lyderystės darną* pasiekti numatyti šie rodikliai: *Pažangos ataskaitas paskelbusių mokyklų dalis (ŠVIS)* ir *Švietimo pažangos ataskaitas paskelbusių savivaldybių dalis (ŠVIS)*; pasiekti šiuos rodiklius 2022 metais turi visos mokyklos ir visos savivaldybės. Siekiant šių rodiklių, svarbu savivaldybėse analizuoti įsivertinimo duomenis, planuoti tolesnę mokyklų pažangą.

NŠA pateikia Jūsų savivaldybės BUM, atsiuntusiųjų įsivertinimo ir pažangos duomenis, analizės variantus, išvadų pateikimo galimybes, darbo su duomenimis ir jų panaudojimo pavyzdžius ir rekomendacijas. Šiuos duomenis naudokite kontekste su kitais turimais duomenimis apie bendrojo ugdymo mokyklas.

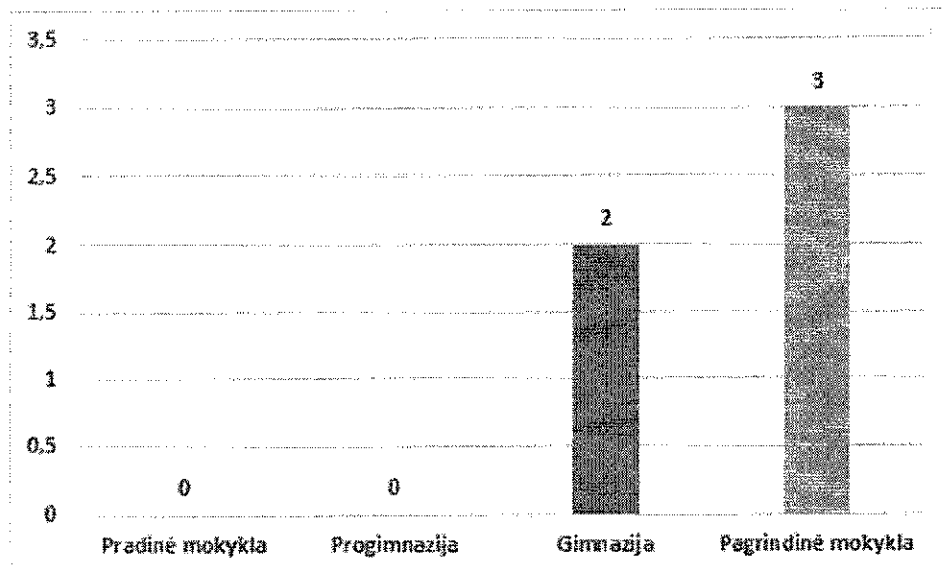
1. Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų bendrųjų statistinių duomenų apžvalga

Apibendrinant gautus duomenis, pirmasis žingsnis yra statistinių duomenų apžvalga. Įsivertinimo ir pažangos anketą už 2021 m. iš Kalvarijos savivaldybės pateikė 5 mokyklos (savivaldybėje pagal AIKOS yra 5 bendrojo ugdymo mokyklos). Jeigu savivaldybė nori pateikti ar skelbti savo švietimo pažangos ataskaitą (VŠS rodiklis), svarbu gauti apibendrintus įsivertinimo duomenis iš visų arba iš beveik visų savivaldybės mokyklų, kad būtų patikimesnė informacija savininkui, būtų galima įžvelgti kryptingesnius tobulinimo prioritetus savivaldybės lygmeniu planuojant ugdymo gerinimą ir pedagogų bei vadovų kompetencijų tobulinimą – Jūsų savivaldybėje tai pasiekta, visos BUM pateikė duomenis. Visų 5 mokyklų savininkas – savivaldybė.

Analizuojant mokyklų pateiktus duomenis, pravartu juos surūšiuoti pagal mokyklų tipą, pagal vykdomas ugdymo programas. Jūsų savivaldybėje pagal tipą mokyklos pasiskirstė taip (1 pav.):

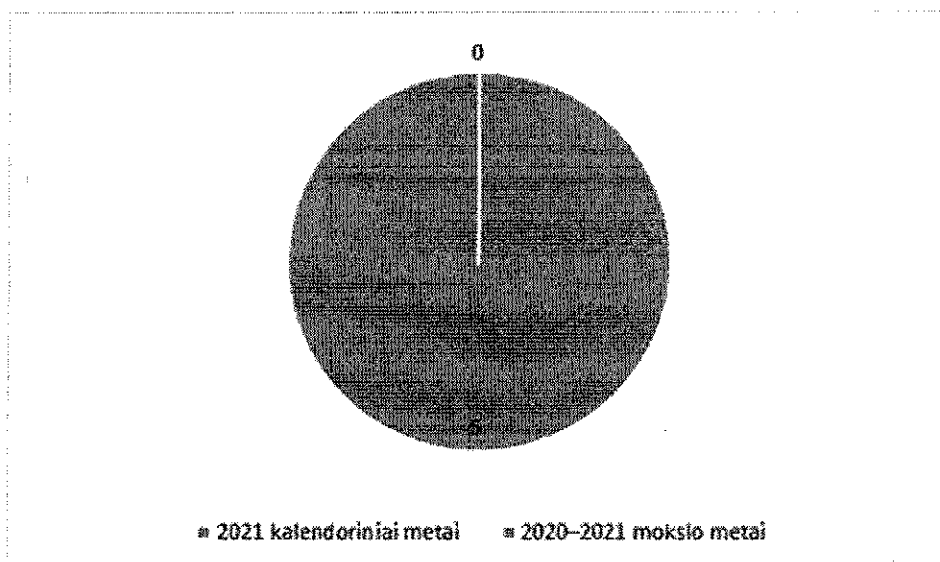
- 2 BUM bendrojo ugdymo mokyklos (toliau – BUM) yra gimnazijos,
- 3 BUM – pagrindinės mokyklos.

1 pav. Mokyklų pasiskirstymas pagal tipą, N = 5.

Pagal laikotarpį, už kurį atsiskaitoma, visos 5 mokyklos atsiskaito už 2021 kalendorinius metus (2 pav.). Tai rodo, kad savivaldybėje, ko gero, yra susitarta dėl bendro planavimo ciklo.

2 pav. Mokyklų pasiskirstymas pagal laikotarpį, už kurį atsiskaitoma, N = 5.

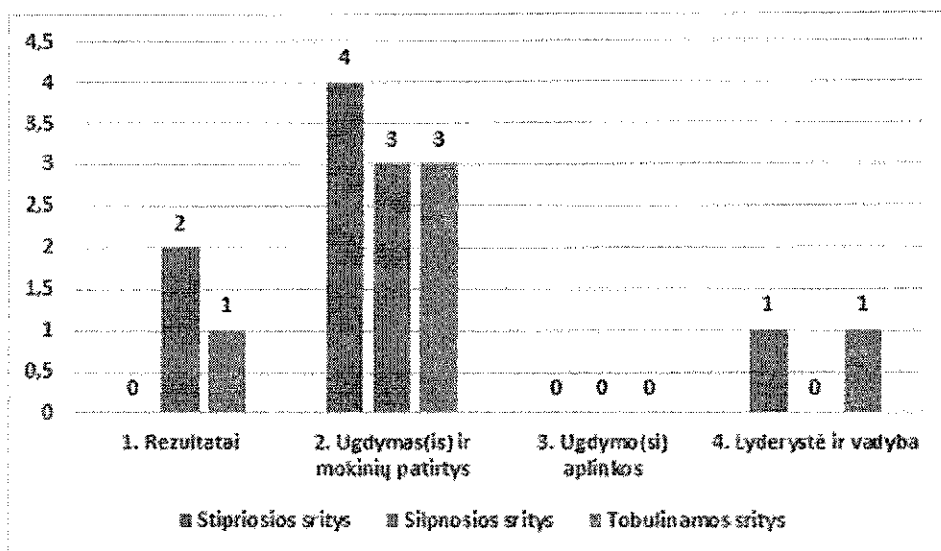

Mokyklų pasiskirstymas pagal stipriąsias, silpnąsias ir tobulinti pasirinktas sritis bei raktinius žodžius

Pagal Mokyklos, įgyvendinančios bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodiką (2016) išskiriamos keturios sritys: 1) Rezultatai, 2) Ugdymas(is) ir mokinių patirtys, 3) Ugdymo(si) aplinkos, 4) Lyderystė ir vadyba.

3 pav. matome, kad Kalvarijos savivaldybėje daugiausia dėmesio skiriama **Ugdymo(si) ir mokinių patirčių sričiai**: 4 BUM nurodė šios srities rodiklius kaip stipriuosius, 3 – kaip silpnuosius bei 3 – kaip tobulinamus. **Rezultatų** srityje 2 BUM nurodė rodiklį kaip silpną, 1 – kaip tobulinamą. **Ugdymo(si) aplinkų srities mokyklos neišskyrė**, o **Lyderystės ir vadybos** srityje 1 BUM nurodė rodiklį iš šios srities kaip stiprųjį ir 1 BUM – kaip tobulinamą.

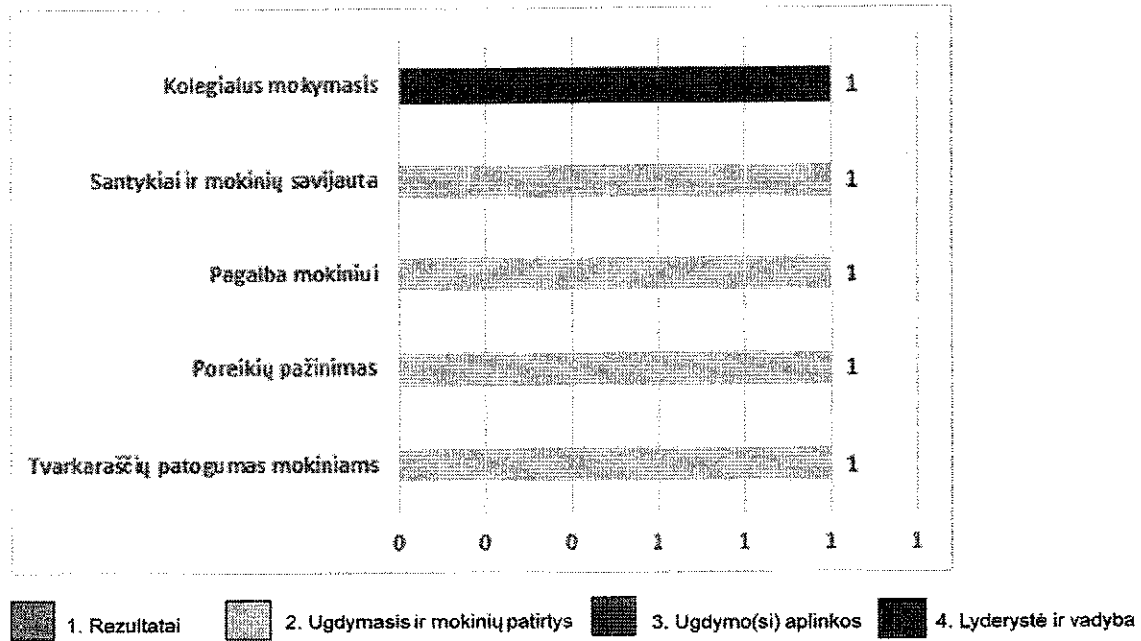
3 pav. Mokyklų nurodytos stipriosios, silpnosios ir tobulinamos sritys, N = 5.

4, 5 ir 6 pav. galime matyti, kokie buvo BUM mokyklų veiklos sričių aspektai, nurodyti raktiniais žodžiais. Prie kiekvienos iš diagramų nurodomas BUM skaičius (N).

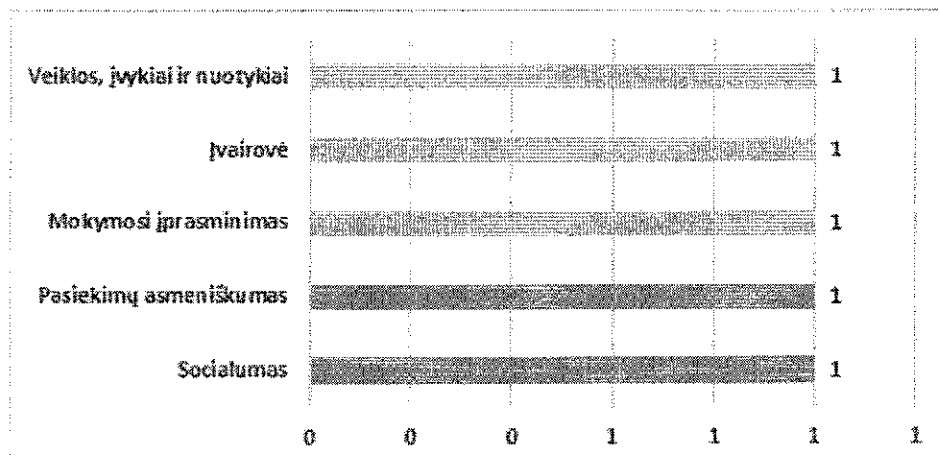
Kaip **stipriuosius** veiklos aspektus (4 pav.) 4 BUM išskyrė srityje Ugdymas(is) ir mokinių patirtys ir 1 BUM Lyderystės ir vadybos srityje. Po 1 BUM nurodė Tvarcaraščių patogumą mokiniams, Poreikių pažinimą, Pagalbą mokiniui, Santykius ir mokinių savijautą ir Kolegialų mokymąsi.

4 pav. Įsivertinimo metu surasti stiprieji veiklos aspektai: raktiniai žodžiai, N = 5.

Kaip silpnuosius (5 pav.) savo veiklos aspektus 3 BUM išskyrė srityje Ugdymas(is) ir mokinių patirtys, 2 BUM išskyrė Rezultatų srities aspektus. Po 1 BUM nurodė Socialumą, Pasiekimų asmeniškumą, Mokymosi įprasminimą, Įvairovę, Veiklas, įvykius ir nuotykius.

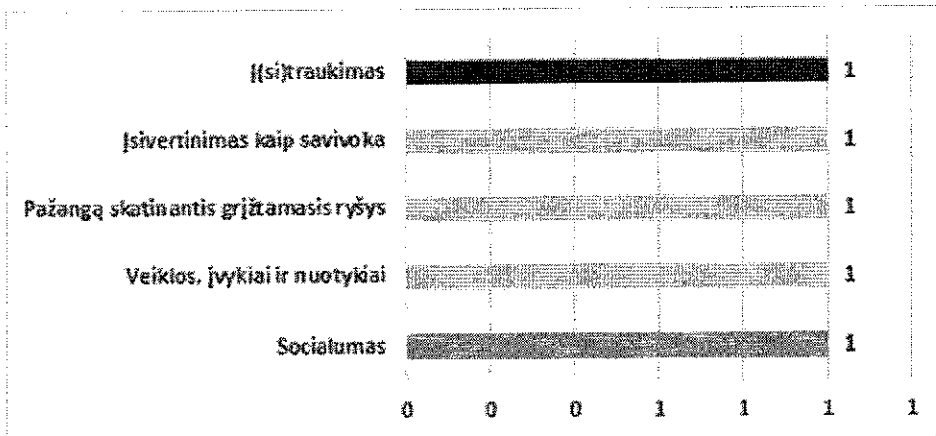
5 pav. Įsivertinimo metu surasti silpnieji veiklos aspektai: raktiniai žodžiai, N = 5.

Kaip tobulintinus aspektus (6 pav.) BUM nurodė šių sričių raktinius žodžius: 3 BUM išskyrė sritį Ugdymas(is) ir mokinių patirtys, 1 BUM – Rezultatų ir 1 BUM – Lyderystės ir vadybos srities veiklos

aspektus. Po 1 BUM nurodė Socialumą, Veiklas, įvykius ir nuotykius, Pažangą skatinantį grįžtamąjį ryšį, Įsivertinimą kaip savivoką, Į(si)traukimą.

6 pav. Įsivertinimo metu surasti tobulintini veiklos aspektai: raktiniai žodžiai, N = 5.

Į ką reikėtų atkreipti dėmesį:

- Savivaldybei vertėtų atkreipti dėmesį į tai, ar dera įsivertinimui pasirinkti rodikliai su mokyklos strateginio bei metinio plano tikslais bei uždaviniais ir kaip dera, ar įsivertinimo rodikliai patiprina, koreguoja plano įgyvendinimą, ar plano įvykdymo rodikliai koreliuoja su pasirinktais įsivertinti rodikliais.

Mokyklų pažangos aprašymuose minimi rodikliai apima dvi iš keturių sričių:

Pažanga pastebėta:

- 4-ose mokyklose – Ugdymo(si) ir mokinių patirčių srityje,
- 1-oje mokyklose – Ugdymo(si) aplinkų srityje.

7 pav. matome, kokius raktinius žodžius mokyklos nurodė, kur padarė pažangą. 2 BUM nurodė Savivaldumą mokantis, po 1 BUM nurodė Diferencijavimą, individualizavimą, suasmeninimą, Dialogą vertinant ir Tikslingumą.

Kalvarijos sav. Jungėnų pagrindinė mokykla	• Nurodykite 2021 m. (2020–2021 m. m.) tobulintos veiklos rodiklio numerį. 2.4.2 Mokinių įsivertinimas • Nurodykite 2021 m. (2020–2021 m. m.) tobulintos veiklos raktinį žodį. Dialogas vertinant • Kokį poveikį mokyklos pažangai turėjo pasirinktos veiklos tobulinimas? 93% mokytojų (+13 % lyginant su 2020 m.) vertinimą grindžia mokinio ir mokytojo dialogu apie mokymosi sėkmes ir nesėkmes, ugdymo(si) rezultatus, moko mokinius vertinti savo ir kitų darbą. 93% mokytojų supažindina mokinius su pamokos tikslais. 88% mokinių (+8% lyginant su 2020 m.) mokymasis yra tikslingas ir prasmingas, nes jie žino, ką turės mokėti pabaigus temą ar skyrių. • Tobulintos veiklos poveikis mokiniams: kaip keitėsi mokinių pasiekimų lygmenys? 88% mokinių teigia, kad mokytojai padeda jiems pažinti savo gabumus ir polinkius. Tobulinant šį rodiklį aukštesnįjį lygį pasiekė 10,1% (+ 3,92 % lyginant su 2020 m), pagrindinį lygį- 34,87% (+2,75 % lyginant su 2020 m.) mokinių. • Tobulintos veiklos poveikis mokiniams: kokį poveikį pasirinktos veiklos tobulinimas turėjo mokinių pažangai? Pamokoje organizuojamas įsivertinimas 85% mokinių padeda sužinoti, ką jie moka, o ko ne. 85% mokinių žino, kaip mokytis, kad geriau įsimintų informaciją. Mokinių pažangumas 99,08 % (+1,6% lyginant su 2020 m.), sumažėjo nepatenkinamai besimokančių mokinių skaičius nuo 2,52% iki 0,9%. • Tobulintos veiklos poveikis mokiniams: kokios papildomos sąlygos buvo sudarytos mokinių asmenybės ugdymui tobulinant pasirinktą veiklą? 73% mokytojų leidžia mokiniams pasirinkti, kiek jie gali išmokti, 78 % mokinių teigia, kad mokytojas jiems leidžia pasirinkti užduoties atlikimo būdą. 85% mokytojų namų darbams paruošia 3 lygių užduotis, kurias sutartinai žymi žvaigždutėmis.	Vertinimas pagrįstas mokytojo ir mokinio dialogu. Dauguma mokinių mokymąsi laiko tikslingu ir prasminu. Pakilo mokinių pasiekimų lygiai. Pastebėtas mokinių pažangumo padidėjimas. Dauguma mokinių įsitraukia į mokymosi proceso organizavimą, mokiniai gali pasirinkti įvairaus sudėtingumo užduotis.

3. Pedagogų kvalifikacijos tobulinimas

Kokias kompetencijas tobulino mokytojai, švietimo pagalbos specialistai ir vadovai?

Savivaldybės mokyklų vadovai tobulino strateginio švietimo įstaigos valdymo bei vadovavimo ugdymui ir mokymuisi kompetencijas. Mokytojai, pagalbos specialistai PKT mokymuose tobulino kelių sričių kompetencijas: *bendrąsias* (bendravimo ir bendradarbiavimo, reflektavimo ir mokėjimo mokytis), *profesines* (informacinių technologijų naudojimo, mokymo(si) proceso valdymo, dalyko turinio planavimo ir tobulinimo, mokinio pažinimo ir jo pažangos pripažinimo, mokinių motyvavimo ir paramos jiems, profesinio tobulėjimo, ugdymosi aplinkų kūrimo) ir *dalykines* kompetencijas.

Ką mokytojai, švietimo pagalbos specialistai ir vadovai pritaikė (pavyzdžiui, metodą, strategiją, teoriją, metodiką ar kt.) savo veikloje po kvalifikacijos tobulinimo?

Mokyklų mokytojai ir pagalbos specialistai, patobulinę skaitmenines kompetencijas, dirbdami pritaikė Google Classroom, Office 365 aplinką. Paviėnės mokyklos taikė aktyvius darbo pamokoje ar ugdomojoje veikloje metodus: „Pasaulio kavinė“, „Apversta klasė“, „Durstinys“, tyrimus, praktinius darbus, kūrybines užduotis, grafikos darbus, schemas, diskusijas ir vaidmenų žaidimus.

Kokią įtaką (poveikį) mokytojų, švietimo pagalbos specialistų ir vadovų mokymasis turėjo mokinių pasiekimams ir pažangai?

Mokyklų įsivertinimo duomenys rodo, kad mokytojų profesinis augimas ir tobulėjimas nukeliavo iki mokinių ir padėjo jiems siekti pažangos ir gerėjančių rezultatų:

- patobulintos mokytojų IT naudojimo kompetencijos padėjo sėkmingai organizuoti ugdymą: mokiniai gerai vertino pamokų kokybę;
- mokymosi procesui tapus įvairesniam, sustiprėjo mokinių mokymosi motyvacija;
- nemaža dalis mokinių padarė asmeninę pažangą;
- pavienėse mokyklose mokiniai dalyvavo savivaldybės, respublikos olimpiadose ir konkursuose. Laimėta: I vieta – 8 mokiniai, II vieta – 7 mokiniai, III vieta – 18 mokinių, padėkos – 15 mokinių, LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos II laipsnio diplomas – 1 mokiny, III laipsnio diplomas – 1 mokiny;
- pavienėse mokyklose 5-8 klasių mokiniai pagerino metinio pusmečio įvertinimų vidurkius: SUP – 13 mokinių, t. y. 86,7 proc., 5 klasių mokinių informacinių technologijų vidurkis pakilo 0,4 balais (nuo 8,3).

4. Rekomendacijos

Planavimas ir mokyklos pažanga

- Planuojant mokyklų veiklos tobulinimą rekomenduojame atsižvelgti į mokyklų įvardytus rodiklius ir raktinius žodžius, ypač tuos, kuriuos jos nurodo prie silpnųjų ir tobulintinių aspektų.
- Stiprinti įsivertinimo, kokybės vadybos procesus.
- Mokykloms vertėtų įsivertinimo metu susitartas tobulintinas veiklas matyti kaip visą organizacijos veiklą apimančias ir pasirengti stebėjimo instrumentus pažangos (patobulėjimo) įrodymams gauti.
- Mokyklos veiklos tobulinimo veiksmus derinti su turimais mokyklos veiklos planais (pvz., strateginiais, metiniais, ugdymo, mokytojų dalyko, pusmečių ir kt.) ir jų rodikliais, su direktoriaus metine ataskaita, kad mokyklos pažanga (patobulėjimas) būtų vieninga, sistemiskai matoma.

- Savivaldybės lygmeniu reikėtų susitarti dėl mokyklos pažangos skelbimo formato ir skelbti mokyklų pažangą viešai mokyklų ir / ar savivaldybės internetinėse svetainėse.
- Pateikiant mokyklos veiklos pažangos aprašymą, jį pagrįsti duomenimis (mokinių asmenybės branda, ugdymosi pažanga ir pasiekimais).

Mokinio pažanga

- Skatinti mokyklas įgyvendinti kiekvieno mokinio pažangos stebėseną.

Profesinis tobulėjimas

- Analizuojant skelbiamas mokyklų pažangos ataskaitas (skelbiama adresu <https://www.svis.smm.lt/mokyklu-pazangos-ataskaitos/>) atsižvelgti į tai, kuri mokykla kurioje srityje yra stipresnė ir galėtų dalytis savo patirtimi su kitomis savivaldybės mokyklomis.
- Mokyklos, planuodamos savo darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą, galėtų orientuotis į mokytojų, direktorių pavaduotojų tyriminės kompetencijos tobulinimo temą.
- Kvalifikacijos tobulinimo institucijai orientuotis į mokytojų, direktorių pavaduotojų tyriminės kompetencijos tobulinimo temą. Stiprinti savo savivaldybės mokyklų vadovų vadybines kompetencijas.
- Stiprinti savo savivaldybės mokyklų vadovų vadybines kompetencijas.
- Diegti kolegialaus grįžtamojo ryšio metodiką (*kolega – kolegai*), stiprinti grįžtamojo ryšio teikimo kompetenciją.